

BULETIN INFORMATIV

Cuprins

Peste 100 de candidați vor fi evaluați în cadrul procedurii de pre-vetting

Dosarele de îmbogățire ilicită – noi nume sonore și motivul rezultatelor „modeste” ale perchezițiilor efectuate de procurori

Veaceslav Platon a fost învinuit de organizarea Laundromatului

Infrațiunile motivate de prejudecată vor fi sancționate

Bătălia simbolurilor – comemorarea victoriei în cel de-al doilea război mondial sau susținerea războiului actual din ucraina

Pe scurt

Despre CRJM

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație necomercială care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova, cu accent pe justiție și drepturile omului. Suntem independenți și neafiliați politic.

PESTE 100 DE CANDIDAȚI VOR FI EVALUAȚI ÎN CADRUL PROCEDURII DE PRE-VETTING

La 16 martie 2022, a intrat în vigoare legea privind pre-vettingul, care se referă la evaluarea externă a candidaților în Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), în Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) și în colegiile specializate (a se vedea [Buletinul CRJM nr. 42](#) și [Buletinul CRJM nr. 43](#)).

Termenul-limită de depunere a dosarelor candidaților a fost 27 martie 2022. În total, 108 candidați (44 de judecători, 56 de procurori și [opt candidați non-judecători](#)) și-au depus candidaturile și vor fi evaluați în cadrul procedurii de pre-vetting. Numărul candidaților ar putea crește, deoarece concursul organizat de Parlament pentru șase poziții de membri non-judecători ai CSM a fost extins [până la 3 iunie 2022](#).

Pentru concursul la poziția de [membru în CSM s-au înscris 28 de judecători](#), 22 dintre aceștia sunt din judecătorii, iar trei judecători de la curțile de apel și încă trei judecători de la CSJ. Pentru colegiile specializate din subordinea CSM sunt [șase candidați](#) la Colegiul de selecție și carieră a judecătorilor, [cinci candidați](#) la Colegiul pentru evaluarea performanțelor judecătorilor și încă [cinci candidați](#) la Colegiul disciplinar.

Pentru concursul la poziția de membru în CSP sunt 23 de procurori, dintre care patru sunt din rândul Procuraturii Generale și 19 - din rândul procuraturilor teritoriale și specializate. Pentru concursul în cadrul colegiilor specializate s-au înscris [38 de candidați](#).

La 29 martie 2022, Curtea Supremă de Justiție a instituit un [complet de judecată special](#) pentru examinarea contestațiilor împotriva deciziilor Comisiei de evaluare a integrității candidaților.

La 11 aprilie 2022, la invitația Avocatului Poporului, Oficiul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) a [anunțat că va monitoriza](#) procedura de pre-vetting. Pe baza acestei monitorizări, ODIHR va oferi ulterior o evaluare a conformității acestui proces cu standardele și bunele practici legate de independența sistemului judiciar.

La 22 aprilie 2022, Comisia de evaluare a [aprobat propriul Regulament de activitate](#), fapt ce permite inițierea mecanismului de pre-vetting.

Numărul dosarelor penale deschise pe îmbogățire ilicită a crescut cu peste 50% față de anii precedenți

DOSARELE DE ÎMBOGĂȚIRE ILICITĂ – NOI NUME SONORE ȘI MOTIVUL REZULTATELOR „MODESTE” ALE PERCHEZIȚIILOR EFECTUATE DE PROCURORI

Lista actualilor și foștilor funcționari investigați pentru îmbogățire ilicită crește vertiginos în ultima perioadă (Buletinul informativ CRJM nr. 39 și nr. 42). În luna aprilie 2022, la această listă s-au mai adăugat nume sonore precum fostul judecător și președinte al Curții de Apel, **Vladislav CLIMA**, fostul director al Serviciului de Informații și Securitate, **Vasile BOTNARI**, și chiar fosta vicepreședintă a Curții Supreme de Justiție, **Tamara CHIȘCA-DONEVA**. În toate aceste cazuri, procurorii au ordonat efectuarea perchezițiilor cu scopul de acumula probe care ar trebui să demonstreze că valoarea bunurilor ce aparțin foștilor funcționari și familiilor acestora depășește substanțial veniturile legale și nu aveau cum să fie obținute în mod legal.

În cazul judecătorului CLIMA, procurorii **au lăsat să se înțeleagă** că perchezițiile nu au avut prea mare succes, din cauza întârzierii Consiliului Uniunii Avocaților de a autoriza efectuarea măsurilor (după plecarea din sistem, judecătorul Clima și-a reluat activitatea de avocat). Uniunea Avocaților a respins acuzațiile, **calificându-le drept neadevărate și manipulatorii**. Potrivit breslei avocaților, autorizarea efectuării perchezițiilor a fost aprobată într-un termen optim (mai puțin de două zile de la depunere), însă procurorii au fost cei care nu s-au arătat interesați să obțină mai devreme dispozitivul hotărârii, fapt ce le-ar fi permis să înceapă efectuarea percheziției. Potrivit comunicatului, dispozitivul a fost ridicat de la sediul Uniunii Avocaților abia la 11 aprilie 2022, adică peste patru zile de când acesta a fost emis. Rămâne de văzut dacă autorizarea pretins „întârziată” i-a făcut pe procurori să precizeze în comunicat că nu au depistat și ridicat careva obiecte și documente relevante pentru cazul examinat.

Deși rata de succes a dosarelor de îmbogățire ilicită continuă să fie discutabilă, deoarece încă niciun dosar inițiat cu acest capăt de acuzare nu a ajuns la o hotărâre judecătorească irevocabilă soldată cu confiscarea averii, procurorii au primit recent „noi întăriri” din partea Curții Constituționale. Potrivit unei **hotărâri de revizuire** adoptată în martie 2022 (Buletinul CRJM nr. 43), standardul de probă în asemenea dosare nu va mai obliga procurorii să probeze „dincolo de orice dubiu rezonabil” originea ilicită a bunurilor. Potrivit noilor interpretări, este considerat acceptabil ca procurorii să justifice o probabilitate înaltă a originii ilicite a averii, combinată cu incapacitatea subiectului investigat de a proba contrariul. Noua interpretare ar putea contribui la simplificarea activității procurorilor de a proba caracterul ilicit al proprietății funcționarilor investigați pentru îmbogățire ilicită.

Potrivit unei **sinteze recente** efectuate de către Transparency International Moldova, în perioada 2014 – 2021, au fost pornite puțin peste 40 de dosare privind îmbogățirea ilicită. Acest număr urmează a fi suplinit cu cel puțin încă 20 de dosare noi deschise către sfârșitul anului 2021 și începutul anului 2022.

Judecătoria Chișinău a emis un mandat de arestare preventivă a lui Veaceslav PLATON

VEACESLAV PLATON A FOST ÎNVINUIT DE ORGANIZAREA LAUNDROMATULUI

La 11 aprilie 2022, Procuratura Anticorupție (PA) a emis o ordonanță de punere sub învinuire a lui Veaceslav PLATON. Acesta este învinuit că ar fi fost organizatorul și conducătorul organizației criminale în cauza penală numită generic „Laundromat”, o schemă de spălare de bani prin care în anii 2010-2014 circa USD 22 mlrd au fost transferați din Rusia în străinătate prin intermediul băncilor moldovenești, procesul fiind legalizat de judecători din Republica Moldova.

La 14 aprilie 2022, procurorii anticorupție au dispus inițierea investigațiilor în vederea căutării învinuitului Platon, care în prezent nu se află în Moldova și nu se prezintă la organul de urmărire penală și au solicitat instanței de judecată aplicarea arestului preventiv în privința acestuia. Demersul procurorilor anticorupție a fost admis la 18 aprilie 2022 de către magistrații Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana.

Potrivit PA, Veaceslav PLATON este învinuit pentru faptul că, în perioada anilor 2010-2014, a constituit și a condus o organizație criminală, formată din mai multe grupuri criminale organizate, care acționau pe teritoriul Republicii Moldova, Ucrainei, Federației Ruse, dar și a altor state. Scopul acestei organizații criminale era spălarea banilor prin intermediul unei instituții financiare din Republica Moldova (Moldincombank) controlată de către Veaceslav PLATON, a instituțiilor bancare din Federația Rusă, Republica Letonia, controlate și gestionate direct și indirect de către membrii grupului criminal organizat, inclusiv cetățeni ai Federației Ruse, și prin intermediul unei instituții financiare din Republica Letonia. Potrivit PA, organizația criminală a implementat o schemă infrațională prin care au spălat în total suma de circa USD 22 mlrd (mai exact, USD 22,013,152,654.62), sub pretextul executării ordonanțelor judecătorești ilegale adoptate de către judecătorii instanțelor din Republica Moldova (la baza cărora au stat contracte și litigii civile fictive).

Anterior, la 14 iunie 2021, Judecătoria Chișinău l-a achitat pe Veaceslav PLATON în dosarul fraudei bancare la solicitarea Procurorului General Alexandr STOIANOGLO. Deși Platon avea statutul de învinuit în alte două dosare penale, în iulie 2021, el a părăsit fără vreun impediment teritoriul Moldovei (a se vedea detalii în [Buletinul CRJM nr. 35](#)). La 11 noiembrie 2021, la cererea procurorilor, Judecătoria Chișinău a eliberat un mandat de arestare pe numele lui Veaceslav Platon după ce acesta nu s-a prezentat la ședința de judecată într-un dosar penal îndreptat împotriva sa.

Peste circa șase ani, proiectul de lege care reglementează infracțiunile motivate de prejudecată a fost votat în lectură finală

INFRAȚIUNILE MOTIVATE DE PREJUDECATĂ VOR FI SANȚIONATE

La 21 aprilie 2022, peste circa 6 ani de la înregistrare, Parlamentul Republicii Moldova a votat în lectură finală [proiectul de lege nr. 301/2016](#) privind reglementarea infracțiunilor motivate de prejudecată, dispreț și ură. Proiectul a fost votat cu 54 voturi ale deputaților Partidului Acțiune și Solidaritate.

Proiectul propune un set de amendamente la Codul Penal, cum ar definierea termenului de „motive de prejudecată”, revizuirea infracțiunilor de bază și a agravantelor care se referă la faptele motivate de prejudecată, interzicerea propagării genocidului, a infracțiunilor împotriva umanității și a celor îndreptate spre incitare la ură, discriminare sau dezbinare. În partea ce ține de Codul Contravențional, proiectul reglementează instigarea la discriminare și include competența de investigare a acestora de către Ministerul Afacerilor Interne.

Versiunea finală a textului proiectului încă nu este publicată, totuși au fost luate în considerare [solicitările](#) societății civile, care au fost formulate încă în perioada 2019-2021, în cadrul mai multor consultări publice organizate de Parlament.

Noile modificări propun nu doar protejarea victimelor infracțiunilor motivate de prejudecată, dar oferă pârghii legale pentru sancționarea acestor tipuri de infracțiuni. Până în prezent, în lipsa unui cadru legal, [procesul de identificare și sancționare](#) a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată era adesea unul anevoios.

BĂTĂLIA SIMBOLURILOR – COMEMORAREA VICTORIEI ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL SAU SUSȚINEREA RĂZBOIULUI ACTUAL DIN UCRAINA

La 24 februarie 2022, Federația Rusă a invadat Ucraina și a pornit o agresiune militară împotriva acesteia. Invazia a fost condamnată pe scară largă la nivel internațional ca fiind un act de agresiune. În contextul războiului din Ucraina, unele state europene precum [Lituania](#), [Letonia](#) și [Germania](#), au interzis simboluri de glorie militară promovate de Rusia pentru a justifica agresiunea împotriva Ucrainei. Moldova a urmat practica acestor state și a introdus modificări legislative similare.

Astfel, la 14 aprilie 2022, cu votul a 53 de deputați, Parlamentul RM a votat în lectură finală [proiectul de lege](#) privind modificarea Codului Contravențional (CCv), [în vigoare](#) din 20 aprilie 2022, prin care a interzis anumite simboluri de glorie militară. Proiectul de lege a fost completat cu o nouă contravenție (art. 365/5 CCv) și cu [modificări](#) la Legea privind contracararea activității extremiste

prin amendamentul unor deputați ai Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS) din 7 aprilie 2022.

Amendamentul legislativ a introdus răspunderea contravențională pentru confecționarea, vânzarea, răspândirea, deținerea în vederea răspândirii și utilizarea în public a atributelor și simbolurilor general cunoscute ce sunt utilizate în contextul unor acțiuni de agresiune militară, crime de război sau crime împotriva umanității, precum și a propagandei sau glorificării acestor acțiuni. Simbolurile interzise sunt: drapelele, benzile și panglicile colorate, de conștientizare (banda bicoloră negru-portocaliu), emblemele (elemente grafice, litere sau cifre și combinații ale lor), insignele, uniforme, sloganurile, formulele de salut, precum și orice alte asemenea însemne utilizate de către participanții la acțiuni de agresiune militară, crime de război sau crime împotriva umanității. **Nerespectarea interdicției** prevede amenzi pentru persoane fizice de la MDL 4,500 până la MDL 9,000, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 până la 60 de ore. În cazul persoanelor juridice sau a celor cu funcții publice, amenzi se ridică de la MDL 18,000 până la MDL 30,000.

În semn de protest, deputații Blocului Comuniștilor și Socialiștilor (BCS) au boicotat ședința Parlamentului și **au organizat** o conferință de presă, manifestându-se împotriva acestor modificări. Ei au organizat **proteste** în mai multe localități din țară.

La 13 aprilie 2022, deputații BCS au depus o sesizare la Curtea Constituțională (CCM) privind declararea neconstituționalității legii adoptate la 14 aprilie 2022. La 19 aprilie 2022, CCM **a declarat inadmisibilă** sesizarea deputaților BCS, deoarece la data de 13 aprilie 2022, proiectul avea încă statut de proiect de lege. La 3 mai 2022, socialiștii au depus repetat o sesizare similară la CCM și au solicitat suspendarea legii. La 12 mai 2022, CCM **a respins** cererea de suspendare a legii.

Adunarea Populară a Găgăuziei (APG) a boicotat decizia Parlamentului de interdicție a simbolurilor de glorie militară. La 27 aprilie 2022, APG **a votat unanim** un proiect de lege care permite confecționarea și portul panglicii „Sf. Gheorghe” pe teritoriul regiunii. La 5 mai 2022, Curtea de Apel Comrat (CA Comrat) **a suspendat** decizia luată de APG, din cauza prevederilor legale de nivel diferit care se contrazic, fapt care ar putea să inducă oamenii în eroare referitor la aplicare și să prejudicieze în acest fel interesul public. Deși decizia CA Comrat putea fi contestată în decurs de 15 zile la Curtea Supremă de Justiție, în cadrul unei ședințe nocturne din 8 mai 2022, deputații APG au adoptat o nouă lege care permitea purtarea panglicii bicolore „Sf. Gheorghe” pe teritoriul Găgăuziei.

La 9 mai 2022, la Chișinău s-a desfășurat marșul „Victoriei”, participanții fiind aduși **organizat** din toate regiunile țării de către partidele de opoziție pro-ruse (BCS, Partidul „Șor”, Partidul Nostru). Unii deputați BCS, printre care Igor DODON, Vladimir VORONIN, Zinaida GRECEANÎI și alții **au ignorat** prevederile legale și au purtat panglica bicoloră negru-oranj. Un marș similar

Republica Moldova
a interzis simboluri
de glorie militară
care susțin războiul
din Ucraina

s-a desfășurat și la Comrat, fiind depistate cazuri de purtare a panglicii „Sf. Gheorghe”. Per ansamblu, marșul s-a desfășurat fără incidente, fiind preîntâmpinate câteva situații de provocare și întocmite mai multe procese-verbale contravenționale. Procesul de documentare din partea poliției se află încă în desfășurare, persoanele care nu au respectat legea urmează să fie identificate și sancționate corespunzător.

I PE SCURT

La 1 aprilie 2022, Procuratura Anticorupție (PA) a expediat în instanța de judecată un episod din cadrul dosarului penal denumit generic „furtul miliardului”. În acest dosar penal sunt vizate trei persoane, acuzate de comiterea infracțiunilor de escrocherie și spălare de bani, săvârșite în proporții deosebit de mari, în interesul unei organizații criminale. Este vorba despre grupul Andronachi din care fac parte ex-deputatul Vladimir ANDRONACHI, considerat apropiat al lui Vladimir PLAHOTNIUC, fostul lider al Partidului Democrat din Moldova (PDM), și alte două persoane. Potrivit PA, aceste trei persoane împreună cu altele au simulat încheierea cu Banca de Economii (BEM) a unui contract de investiții în reconstrucția și restaurarea unui bun imobil și, prin metoda în cauză, au sustras circa 32 de milioane de lei din banii aflați la dispoziția BEM. La această etapă, trei dintre participanții la aceste fapte se eschivează de la urmărirea penală, în privința lor fiind emise mandate de arestare în contumacie și dispusă căutarea internațională. Andronachi mai este vizat și în dosarul penal „Metalferos” în care este bănuie de spălare de bani. La 29 aprilie 2022, magistrații judecătorei Chișinău sediul Ciocana au emis un mandat de arestare preventivă în contumacie pe un termen de 30 zile în privința acestuia.

La 7 aprilie 2022, Curtea de Apel (CA) Chișinău a admis recursul depus de fostul viceprimar al mun. Chișinău, Victor CHIRONDA, și a suspendat decizia Consiliului Municipal Chișinău (CMC) prin care acesta a fost eliberat din funcție la 2 iulie 2021. Decizia CA Chișinău este executorie. În urma hotărârii CA Chișinău, la 11 aprilie 2022, Chironda s-a prezentat la Primărie însă nu a fost lăsat să meargă la Direcția Resurse Umane. Acesta a fost ulterior întâmpinat de viceprimarul Fadei NAGACEVSCHI, pus în funcție după eliberarea din funcție a lui Chironda, care a menționat că primarul general al capitalei, Ion CEBAN, nu mai are funcții libere de viceprimar și nici birouri. Victor CHIRONDA a fost demis din funcție la propunerea primarului Ion CEBAN. Pentru demiterea lui Chironda au votat 28 de consilieri municipali în cadrul ședinței CMC din 2 iulie 2021.

La 21 aprilie 2022, Parlamentul a ridicat imunitatea parlamentară a deputatului socialist Radu MUDREAC la solicitarea Procurorului General interimar, Dumitru ROBU. 56 de deputați din fracțiunea parlamentară Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS) au votat în favoarea acestei decizii, în timp de socialiștii scandau „Rușine!”. La 22 aprilie 2022, procurorii anticorupție l-au pus sub

învinuire pe deputatul Radu MUDREAC pentru comiterea infracțiunii de spălare de bani (art. 243, alin. 3, lit. b) din Codul penal). Potrivit materialelor dosarului, cauza penală a fost pornită în august 2021, la sesizarea Autorității Naționale de Integritate. Faptele investigate își au originea la începutul anului 2011, atunci când deputatul era fondator și administrator al unei societăți cu răspundere limitată. Acesta este învinuit că, în perioada 2011-2015, împreună cu alte persoane ar fi întocmit contracte fictive de împrumut cu diferite persoane fizice, sumele ajungând la câteva milioane de lei. În cadrul investigațiilor și urmare a audierii persoanelor care ar fi acordat împrumuturi, PA a constatat că ultimii n-au semnat astfel de contracte, iar alții nu s-ar fi aflat pe teritoriul țării la momentul pretinsului împrumut. PA a mai constatat că unele persoane nu aveau venituri legale suficiente care ar fi justificat împrumuturile acordate.

I ECHIPA CRJM

Vladislav GRIBINCEA
Președinte

Victoria MEREUȚĂ
Consilieră juridică

Nadejda HRIPTIEVSCHI
Directoare de program

Aurelia CELAC
Manager financiar și contabil

Sorina MACRINICI
Directoare de program

Olga CORTAC
Directoare a Serviciului Administrativ

Oxana BRIGHIDIN
Consilieră juridică

Alina FRIMU
Asistentă a Serviciului Administrativ

Ilie CHIRTOACĂ
Consilier juridic

Dumitru JOMIR
Coordonator de Comunicare

Daniel GOINIC
Consilier juridic

Daniel STANCIU
Specialist în Comunicare

Acest buletin informativ a fost elaborat cu sprijinul financiar oferit de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. Opiniile, constatările și concluziile formulate în document aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

